

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Continens Armamentarium Seu Panoplima Spiritualem - Id est, Varia arma
& media ad omnis generis tentationes fortiter sustinendas, & feliciter
superandas, Ad Omnium Quidem Animarum

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1688

Caput III. De Tentationibus circa Communionem occurrentibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48377)

DEUS quandoque similem ob finem dilectos Confessarios aufert.

XC. Quartò denique ostendat, quàm imprudenter agat, statuendo non confiteri, quia antiquum Confessarium habere non potest; quis enim non stultum diceret agrum, qui, quia priorem Medicum amisit, novum non vellet admittere, sed potius morbo, & morti succumbere? atqui simile quid faceret ipsa, si confiteri nollet alteri, eò quòd priorem Confessarium habere non possit. Studeat ergo Confessarium non nisi propter DEUM eligere, sic enim fiet, ut propter DEUM etiam libenter, si opus fuerit, sit dimissura, & cum S. David dictura: *Mihi autem adhaerere DEO meo bonum est, & ponere in Domino DEO spem meam.*

CAPUT III.

DE TENTATIONIBUS CIRCA COMMUNIONEM OCCURRENTIBUS.

XCI. ETiam ex hoc fonte non raras provenire tentationes experientia docet, ex qua constat, alios ob indignitatem suam, alios ob defectum preparationis, alios ob nullum gustum, alios ob negotia, alios per respectum humanum, alios ob timorem nimiae familiaritatis, alios ob fructum non notatum, alios denique ob importunam communicationem compressionem graviter quandoque tentari, & vel ad pusillanimitatem, vel ad impatientiam incitari, quibus proin omnibus tentationibus quomodo sit occurrendum, in praesenti capite ostendetur.

§. I.

Tentatio 1. circa Indignitatem communicaturi.

XCII. **L** Idwina Virgo valde devota ardentissimè quidem desiderio flagrat, Evcharistiaè pius percipiendæ, quia tamen in libello de imitatione Christi l. 4. c. 5. legit: *Si haberes Angelicam puritatem, & S. Joannis Baptista Sanctitatem, non es dignus hoc Sacramentum accipere: vehementer tamen ad eam sæpius accedere, eò quòd omni ex parte indignam se tam grandi mysterio judicet. Quæritur quomodo adversus hanc tentationem armari debeat Confessario?*

Responsio.

XCIII. Inprimis ei in memoriam revocet commune dictum multorum dicere solitorum: *Bin ich nit würdig / ist doch mein Seel nothdürfftig: non sum dignus, saltem sum indigus*: quam necessitatem bene ostendit Thomas Kemp. l. 4. c. 11. dicit ait: *Duo mihi permaximè necessaria sentio in hac vita, sive quibus mihi importabilis foret ista miserabilis vita. In carcere corporis hujus detentus, duobus vivere fateor, cibo scilicet & lumine. Dediisti itaque mihi infirmo sacrum Corpus tuum ad refectioem mentis & corporis, & posuisti lucernam pedibus meis orbem tuum. Sine his duobus bene vivere non possemus nam Verbum DEI lux anima, & Sacramentum tuum panis vita. Nempe sicut corpus sine cibo diu vivere non potest, quia, cùm humidum radicale, vitæ nostræ fons, sensim ab insito calore consumatur, pe-*

alimentum restaurari debet; ita nisi divinæ gratiæ, quæ sola animæ vita est, humor nutrimento cœlestis panis foveatur, necesse est, ut concupiscentiæ ardoribus, quàm citissimè pereat.

XCIV. Secundò eidem narret, quòd S. Gertrudis, teste Blosio c. 6. monil. 1. à Christo intellexerit, illos non irreverenter, nec indignè sumere Evcharistiam, qui eam piè sumunt ex desiderio honoris & laudis, atque gloriæ DEI; quæ sanè gloria divina in hoc præcipuè elucescit, quòd summa illa Majestas tam indignis hominibus se communicare non dedignetur, itaque homines bonæ voluntatis, qui absque fictione DEUM, & propriam salutem quærunt, & humiles, spiritualésque esse conantur, & Sacerdoti suo purè peccata sua confitentur, debent DEO satis confidere, sicque super ejus misericordia & benignitate Sacramentum Evcharistiæ accipere, quoties ex bona consuetudine recipere solent.

XCV. Tertio eidem ostendat, duplicem esse dignitatem, quæ ad hoc Sacramentum sumendum afferri potest, unam cum dignitate Christi, qui sumitur, comparatam, seu talem, qualem ipse Christus meretur, & hanc à nullo homine requiri posse, cum sit illi impossibilis; alteram cum ipso homine Christum recipiente comparatam, & hanc, quia plùs non requirit, quàm ut homo, quantum sibi possibile est, faciat, sufficere, si afferatur. Sicut si Rex aliquis ad Rusticum divertere vellet, & hic casam, ut posset, everreret; hypocauftum arboribus ornaret: fruges, cibósque rusticanos, quos haberet, optimos apponeret, Regem non quidem pro conditione regia, sed tamen dignè pro suo id est, Rustici statu excepisse,

pisse, ideóque meritò laudem & præmium meritò fuisse diceretur.

XCVI. Quartò hortetur eam, ut consilium à Christo S. Mechtildi datum sequatur, dum dixit illi: Quando Sacram Communionem perceptura es, desideras, & optas ad laudem nominis mei habere omne desiderium, omnémque amorem, quo unquam cor aliquod erga me flagavit, & ita ad me accede; nam ego amorem illum in te attendam, atque suscipiam, non sicut est in te, sed sicut velles eum in te esse. Quod ipsum etiam alio tempore S. Gertrudi dixit, testatur Blofio in Mon. c. 6. dum illa corpus ejus sumptura nimis imparatam se vidit, ideóque rogavit B. Virginem & omnes Sanctos, ut Domino pro se offerrent omnem dignitatem, quâ quilibet ipsorum unquam paratus fuerat ad gratiam DEI recipiendam, tum enim Christus eidem dixit: Jam verè omnibus cæli civibus appares in eo ornatu, quem tibi petijsti.

XCVI. Quintò denique eidem ex insinuat. S. Gertrudis referat, quòd, cum aliquando Virgo quadam zelo inordinato alias sorores à perceptione Sacramenti abstraxisset, Christus S. Gertrudi dixerit: cum deliciae meae sint esse cum Filijs hominum, & ego hoc Sacramentum ex summa charitate in meam commemorationem fidelibus suscipiendam reliquerim, atque etiam per illud cum eis usque ad consummationem sæculi remanere velim, quicumque aliquos à mortali peccato immunes verbis vel suasionibus ab ejus perceptione retrahit, is quodammodo impedit, & interrumpit delicias meas, quas cum illo habere possem. Jubeat proin illam considerare, an non gra-

tius futurum sit Christo, si cum humilitate accedat, quam cum metu irreverentiæ abstineat.

§. II.

Tentatio II. circa veritatem Communionis.

XCVII. **A** Nastasia Matrona, quoties communicat, gravissimas patitur tentationes circa veritatem Evcharistiæ, unde non modò fervorem omnem ad præparationem, sed etiam devotionem in ipsa actuali devotione imminui queritur, ideóque à Confessario suo confirmari petit. Queritur, quomodo id facere debeat Confessarius?

Responsio.

XCVIII. Inprimis ei narret, quid S. Bernardus in Epist. dixerit: *Sacramentum DEI altissimum sumendum est, non discutiendum: venerandum, non dijudicandum, fide sortitum, non innatum: traditione acceptum, non ratione adinventum.* Cui etiam Thomas Kemp. l. 4. c. ult. adstipulatur dicens: *Cavendum tibi est à curiosa & inutili perscrutatione hujus profundissimi Sacramenti, si non vis in dubitationis profundo submergi. Qui Scrutator est majestatis, opprimetur à gloria. Fides à te exigitur, & sincera vita, non altitudo intellectûs, neque profundum mysteriorum DEI. Si non intelligis, nec capis, quæ infra te sunt, quomodo comprehendes, quæ supra te sunt? Subdere DEO, & humilia sensum tuum fidei, & dabitur tibi scientiæ lumen; prout tibi fuerit utile & necessarium.* Atque adeò rectè S. Thomas

mas

mas in sequentia dixit : *Quod non capis, quod non credes, animosa firmat fides, præter rerum ordinem.*

XCIX. Secundò eidem ostendat, & enarret, varia argumenta & similitudines, quibus SS. Patres credibilitatem hujus mysterij demonstrare conati sunt. Inter quos S. Eusebius Emyss. ho. 5. de Pasch. sic ait : *Sicut ad nutum præcipientis Domini repente ex nihilo substituerunt excelsa cælorum, profunda fluctuum, vasa terrarum, pari potentiâ in Spiritualibus Sacramentis verbi præcipit virtus, & servit effectus. Recedat ergo omne infidelitatis ambiguum, quandoquidem qui est Author muneris, ipse etiam est testis veritatis.* S. & S. Ambrosius l. 3. de Sacr. id ipsum bene sequentibus argumentis confirmat : *Si tantùm valuit sermo Elia, ut ignem de cælo advocaret, non valebit sermo Christi, ut species elementorum mutetur : de totius Mundi operibus legisti, quia ipse dixit, & facta sunt, ipse mandavit, & creata sunt. Sermo igitur Christi, qui ex nihilo potuit facere, quod non erat, non potuit ea, quæ sunt, mutare in illud, quod non sunt : non enim minus est, novas rebus dare formas, quàm mutare naturas. Et iterum ibidem : Liquet, quia præter rerum ordinem Virgo generavit, & hoc, quod conficimus, corpus ex Virgine est. Quid queris naturæ ordinem in Christi corpore, cum præter naturam sit partus ex Virgine?*

C. Tertiò eidem ostendat, quàm multi milliones hominum, etiam doctissimorum, hoc mysterium firmissimâ fide crediderint, & proprij etiam sanguinis profusione confirmârint, & etiamnum credant, & confirmare parati sint ; quàm ergo indecorum & præsumptuum sit futurum, si ipsa velut simplex

mina multum de hoc mysterio dubitare, & de possibilitate ipsius iudicium temerarium formare præsumpserit. Dicat ergo illi, quod olim in alia materia S. Augustino dictum est: *Potuerunt isti, & ista, & tu non poteris?*

CI. Quartò eidem ostendat, quot, quantisque miraculis probatissimis hæc veritas sit confirmata. Quoties irrationabilia animalia coram SS. Evcharistia genua flexerint, aut alia signa rēverentiæ exhibuerint: quoties infantulus sub speciebus Evcharisticis sit visus; singulariter verò tempore S. Gregorij Mulier quæpiam, quæ credere noluit, Christum latere sub hostia, eò quòd ipsamet eam pinxerit, ad preces S. Gregorij eandem in carnem conversam, & mox iterum in antiquas species reductam viderit, uti Bredembach. coll. 1. c. 17. testatur.

CII. Quintò denique eidem ostendat, quòd hæc infidelitas gravissima ei damna inferat, & in specie omnem devotionem, consolationem, & fructum, quem ex assensu firmo huic mysterio præbito sperare potuisset, destruat, & impediat; multi enim, teste Thoma Kempensi l. 4. c. ult. devotionem perdiderunt, dum altiora scrutari voluerunt; si autem devotio perditæ est, etiam fructus ex perceptione hujus Sacramenti percipi solitus facilè amittetur. Unde meritò eam sequentibus citati Authoris verbis hortari poterit: Perge ergo cum simplici & indubitata fide, & cum supplici reverentia ad Sacramentum accedere; & quidquid intelligere non vales, DEO omnipotenti securè committe; non fallit te DEUS: fallitur, qui sibi ipsi nimium credit. Fides & amor hîc maximè præcellunt, & occultis modis in hoc sanctissimo & super-

superexcellentiſſimo Sacramento operantur. Jube etiam ipſam exemplum S. Ludovici ob oculos habere qui, dum in fatali morbo viaticum accipere velle & à Parocho quæreretur, num crederet, Filium DEI verè in hoc Sacramento contineri? reſpondit: Minime hac de re dubito, quàm ſi oculis Chriſtum in ea forma, quâ cœlum aſcendit, intuerer. Unde & alio tempore admonitus, Puerulum in hoſtia viſibilem apparere, noluit oculos ad eum videndum dirigere, dicens, fatiſ ſibi eſſe, quòd fidei oculo eum intueret, & hâc ratione ejuſdem fidei meritum conſervari poſſit.

§. III.

Tentatio III. ob defectum guſtûs & conſolationis ſub communionem.

CIII. **J**oanna Vidua, eſſi ſingulis ſeptimanis hunc ſacramentum cum facultate Confefſarij communicet, tamen tamen guſtum aut conſolationem ex tot communionibus ſe percipere queritur; unde quia hanc carentiam guſtûs fortè ex nimia familiaritate, quæ contemptum parit, aut conſuetudine oriri ſuſpicatur, ſtatuit deinceps non niſi ſingulis menſibus, aut rariſſime etiam communicare; priùs tamen tentationem hanc ſuam Confefſario aperit, ejuſque conſilium requirit. Quæritur, quid eidem reſpondendum, & quomodo huic tentationi occurrendum ſit?

Reſponſio.

CIV. Inprimis illi reſpondeat, hanc carentiam ſepe ex propria culpa provenire; quia fortè ſe ad communionem non, ut oportet, præparavit, aut aliter

peccato vel creaturæ adhuc per inordinatum amorem nimis adhæret ; nam , ut bene Thomas Kemp. in Persona Christi l. 4. c. 12. dixit , si vis , ut veniam ad te , & apud te maneam , expurga vetus fermentum , & munda cordis tui habitaculum : exclude totum seculū & omnem vitiōū turbā : nam omnis amans suo dilecto amatori optimum & pulcherrimum præparat locum , quia in hoc cognoscitur affectus suscipientis dilectum. Sequendum ergo mandatum Jacobi Patriarchæ Gen. 35. Qui , cūm Sacrificium offerre vellet , universæ suæ domui præcepit : abijcite Deos alienos , qui in medio vestri sunt , & mundamini , ac mutate vestimenta vestra. Quod clariùs explicans S. Aug. s. 1. de temp. *Quantum possumus* , inquit , cum DEI adjutorio laboremus , ut cum sincera & pura conscientia , & mundo corde , & casto corpore ad altare DEI possimus accedere , & corpus & sanguinem ejus non ad judicium , sed ad remedium anima nostra mereamur accipere. In Christi enim corpore vita nostra consistit. Mutet ergo vitam , qui vult accipere vitam. Nam si non mutet vitam , ad judicium accipiet vitam , & magis ex ea corrumpitur , quàm sanatur : magis occiditur , quàm vivificatur.

CV. Secundò ostendat eidem , talem inopiam gultus & consolationis ex sola dispensatione divina interdum oriri , quia scilicet & DEO honorificentius , & communicanti utiliùs est ; & DEO quidem major honor & gloria oritur ex eo , quòd apud tales purior plerumque sit intentio , amorque , dum non propter consolationem ullam , sed solum DEI beneplacitum ad communionem accedunt ; ipsi verò communicanti major utilitas provenit , quia in spiritu & perfectione

G

tione

etione magis proficit; nam uti rectè Thomas Kemp. memo-
 l. 3. c. 7. advertit, non est in eo tantùm profectus virtus ta-
 ritualis positus, cùm consolationis habuerimus exotione-
 tiam, sed cùm humiliter & abnegatè patienterque nobis libe-
 subtractionem tulerimus, ita quòd tunc ab oratione & ma-
 (& communionis) studio non torpeamus, nec dispona-
 opera ex usu facienda omnino dilabi permittamus. CVI.
 sed, sicut melius potuerimus, & intellexerimus, quòd facillime
 in nobis est, faciamus, nec propter ariditatem seu communio-
 xietatem mentis, quam sentimus, nos totaliter desamp-
 gamus.

CVI. Tertio eidem ostendat, non rarò etiam istius sen-
 provenire, quòd gustus non percipiatur, quia in contristat-
 natè nimis appetitur, & quasi cum indiscreta violentia, quo-
 tia extorquetur; unde fit, ut, quòd impetuosius sine, quo-
 votionem quærit, tantò minùs inveniat, sicut cibus antè
 botri in torculari, aut olivæ in prælo vehementer querere
 comprimuntur, liquor magis turbidus & insipidus expecta-
 fluit. Quam rationem confirmans S. Bonaventura studiosè
 e. 21. de process. relig. *Fit, inquit, etiam plerumque dum sup-*
studiosis devotionis, ut, dum magis conantur habere. Et
devotionis gratiam, minùs habeant; & cùm replici co-
mentius instant, aridiores & duriores corde fiant. omni in-
in summis festivitibus, & devotis temporibus creata e-
fonis Christi, & Nativitatis, & similibus, & magis dignus e-
mè cùm se ad communionem student sollicitè preparari. bi bene-
Et multi ex hoc sapissimè contristantur, & ex ista CVI.
te turbati ex cordis pusillanimitate interpretantur. dar, co-
fortè sunt indigni visitatione divinà & quòd non mento i-
ceat DEO, ut sic indigni & indevoti accedant augere
gram communionem, & sic sæpe se subtrahunt a prient:
vita, & medicina salutis. Ludovicus Granaten. Christia

mas Kemp. mem. c. ii. ideo id ipsum contingere ait, quòd Spi-
ritus talis sollicitudine & vehementiâ desiderij, quâ de-
votionem desiderant, obruatur; alijs verò tempori-
terque sibi libertati suæ relictus se sponte eleuet in sublime,
ubi oratione & majori procedens cum puritate & libertate magis
sibi, nec disponatur ad optatam devotionem percipiendam.

CVII. Quartò eidem ostendat, optimum & effi-
cissimum medium devotionem & gustum in com-
munionem obtinendi, illum scilicet, quem Thomas
Kemp. l. 4. c. 15. offert, dum ait: Humiliare præci-
pue te debes, cum parùm aut nihil devotionis inte-
rius sentis, sed non nimium deijci, nec inordinatè
contristari. Dat sæpe DEUS in uno brevi momen-
ta victo, quod longo tempore negavit: dat quandoque in
uo sine, quod in principio orationis distulit dare. Et pau-
sicut subito antè, oportet, inquit, devotionis gratiam instanter
vehementer querere, desideranter petere, patienter & fiducialiter
& insperare, gratanter recipere, humiliter conservare,
studiosè cum ea operari, ac DEO terminum & mo-
plendum supernæ visitationis, donec veniat, committe-
tur. Et infra: Quisquis ergo intentionem suam sim-
plici corde solum ad DEUM levaverit, seque ab
omni inordinato amore seu displicentia cujushbet rei
creatae evacuaverit, aptissimus gratiæ percipiendæ, ac
dignus devotionis munere erit; dat enim Dominus
ibi benedictionem suam, ubi vasa vacua invenerit.

CVIII. Quintò denique eidem efficaciter osten-
dat, consuetudinem & familiaritatem in hoc Sacra-
mento non parere contemptum, sed potius appetitum
augere juxta illud Eccl. 24. *Qui edunt me, adhuc e-
suriunt: & qui bibunt me, adhuc sitient.* Uti in primis
Christianis patebat, qui quotidie frangebant hunc pa-
nem,

nem, nec tamen inde fastidium conceperunt; & fortè Christus etiam sub speciebus panis, qui non inde ut alij cibi fastidium creare solet, instituit. C. natensis l. c. idipsum ex eo ostendit, quòd homo hoc Sacramento gratiam suscipiat, quò magis gratia crescit, eò etiam magis amor, devotio, reverentia, & omnes aliæ virtutes, quæ ex gratia quæque sunt maximæ præparationes ad hoc Sacramentum requisitæ, crescere soleant, & confirmat ex differentia spiritualium & corporalium deliciarum à D. Gregorio assignata, dum ait: *Hoc, Fratres simili, distare inter delicias corporis & cordis solet corporales cum non habentur, grave desiderium tendunt; cum verò habita eduntur, comedentibus in fastidium per satietatem vertunt, quod patet in homine famelico, & qui exsaturatus est. contra Spirituales delicia, cum non habentur, in desiderio sunt; cum verò habentur in desiderio, tantum comedente amplius esuriuntur, quanto & ab esuriamplius comeduntur.*

§. IV.

Tentatio IV. ob frequentiam communionis

CIX. **R**osina Virgo nobilis, sed pietati non modum dedita à Matre sua Matrona de devota assiduo urgetur ad communionem frequentandam, & singulis saltem mensibus peragendam, quod tamen ipsa non nisi invitissima facit, ob præceptum spiritualis suæ Matris Ecclesiæ non annuam communionem præscribentis. Quomodo hæc ei tentatio eripienda sit?

Responsio.

CX. Inprimis ante omnia eidem objectionem de præcepta non nisi annua communione solvat, ostendatque, Ecclesiam per hoc præceptum voluisse se ipsam Matrem ostendere, & non dare debilibus occasionem indignè communicandi, aut præcepta sua transgrediendi; interim tamen non solum non prohibere frequentiore communionem, sed potius optare, ut quotidie perageretur, uti ex concilio Tridentino sess. 22. patet. Sed & tot Indulgentias proponere communicantibus, ut vel hoc saltem illicio ad frequentiore communionem impellantur.

CXI. Secundò ostendat eidem, quantos fructus ex S. Communione percipere possit; nam 1. vix ullum est efficacius medium salutem suam asscurandi, vitamque spiritualem gratiæ conservandi; quemadmodum enim homines in Paradiso terrestri agentes secundum corpus mori non poterant ob efficaciam arboris vitæ in medio Paradisi plantatæ; sic iidem spiritualiter mori non possunt, si de fructu hujus SS. Sacramenti, quod est verè arbor vitæ æternæ, gustaverint. Et verò si Rahab Meretrix olim ab interitum tota sua Familia servata est, eò quòd Exploratores à Josue missos semel duntaxat hospitio suscepit; quantò magis ab interitu æterno servabitur, qui Christum Judicem olim suum futurum in comunione frequenter hospitio exceperit. 2. Robur ad peccata vitanda accipitur, uti S. Bernardus s. de cœn. Dom. clarè ostendit dicens: *Duo præcipuè in nobis hoc Sacramentum operatur in nobis, ut & sensum minuat in minimis, & in gravioribus peccatis tollat omnino*

nino consensum. Si quis vestrum non tam sape
tam acerbos sentit iracundia motus, invidia, luxu
aut caterorum huiusmodi, gratias agat corpori &
guini Domini quoniam virtus Sacramenti operatur
eo. Nimirum hic maximè impletur illud Luc. 6.
omnis turba querebat eum tangere, quia virtus de
exibat, & sanabat omnes. 3. Ingentem gratiæ &
tutum cumulum percipit, ita ut potiori jure de C
sto veluti sapientia increata, quàm Salomon deo
ta, dicere possit: *Venerunt autem mihi omnia*
pariter cum illa, & innumerabilis honestas per me
illius. Unde S. Maria Magdalena de Pazzis de
solebat, animam susceptâ sacrâ Eucharistiâ verè
dicere cum Christo: *consummatus est*: quia in
cœlesti cibo omnia bona consummantur, & con
nentur, utpote per quem Christus omnes virtutes
& bona, & gratias producit, adeò ut nihil arripere
desiderare possit, cùm in eo sint omnes thesauri
sapientiæ & scientiæ DEI: vit. p. 4. c. 4. Aliàs
dicebat, unam communionem bene factam sufficere
ad animam perfectam faciendam. Hinc suis
vitijs dicere solebat: Si desideratis brevè veni
perfectionem magnam, accipite pro magistro vestro
Christum crucifixum, attentas illi præbete aures
perpetuò loquitur in corde, sed præcipuè in illa
ra, quando recepistis SS. Sacramentum. Ut
meritò Christus illud Jacobi Patriarchæ ad comen
nicantem dicere possit: *Modicum habuisti anie
venirem ad te, & nunc dives effectus es, benedixit
tibi DEVS ad introitum meum.*

CXII. Tertio ostendat eidem, quanta caritate
tate DEVS hoc Sacramentum instituerit, quanta

ad eò ingrata sit futura, si illud & rarò, & cum tæ-
dio sit susceptura. Certè S. Catharinæ Senensi dixit
DEUS Dial. III. *uniuscujusque creatura ratio-
nalis cor ex amore solvi deberet, quo DEVS nos afficit,
quando nobis suum corpus & sanguinem in Evhari-
stia porrigit.* Et meritò, nam ut S. Laurentius Ju-
stin. l. I. de cast. connub. c. 24. rectè dixit, hoc bene-
ficiuin nec humanus valet explicare sensus, nec An-
gelicus intellectus, sed solus ille novit, qui solus vo-
luit, & potuit facere in eo tanta & talia, ubique
omnipotens, ubique gloriosus. Unde S. Chryso-
stomus ho. 60. ad pop. *quot nunc, inquit, dicunt: vel-
lem ipsius formam aspicere, figuram, vestimenta, cal-
ceamenta? Ecce eum vides, ipsum tangis, ipsum man-
ducas. Igitur nemo accedat cum nausea, nemo resolu-
tus, omnes accensi, omnes ferventes & excitati.*

CXIII. Quartò ostendat eidem necessitatem fre-
quentioris communionis, quam quidem bene ob o-
culos ponit S. Ambrosius de Sacr. dum ait: *Si, quo-
tiescunque effunditur sanguis, in remissionem peccato-
rum funditur, debeo illum semper accipere, ut semper
mibi peccata remittantur: qui semper pecco, debeo
semper habere medicinam.* Cui consentiens S. Augu-
stinus in Mart. *Accipe, inquit, quotidie, quod quoti-
die tibi profit.* Sic vive, ut quotidie merearis accipe-
re: qui non meretur quotidie accipere, non meretur
post annum accipere; nam, ut S. Chryso-
stomus in orat. de S. Philogon dixit, *Communionis tempus non
est festum atque celebritas, sed conscientia pura, vitæ-
que a peccatis purgata.*

CXIV. Quintò denique illi ostendat, quanta in-
commoda & damna sibi accersat per tantam dilatio-
nem;

nem; nam 1. passiones penitus invalescent, & consuetudo per peccata repetita contrahetur, quæ nisi summa cum difficultate iterum eradicabitur. Hæc cum mulier quædam incantationibus Magorum equum conversa, & S. Macarij, ad quem deducta marito fuerat, precibus pristinae formæ restituta esset, ipse S. Macarius causam hujus permissionis efforcebat, quod per quinque septimanas à communione abstinuisset, uti in spec. Ex. dist. 2. ex. 75. refertur.

2. Pœnam purgatorij ob socordiam talem mereri potest; nam, ut Blossius. in monil. c. 6. refertur anima cujusdam defuncti cuidam DEI Amico flamma ardoris immensi apparens dixit, se ea sola causa tam diris cruciatibus torqueri, quod circa diminuti corporis perceptionem fuisset negligentior, didicitque, si vel semel venerabile Sacramentum deum pro se accipere dignaretur, se mox liberandum. Quod, cum ille DEI Amicus fecisset, sequenti die anima sole fulgentior atque micantior illi apparuit, quæ eam illâ dignissimi Sacramenti hujus perceptione ab intolerabilibus pœnis liberata, atque ad cœlum & æternam beatitudinem evecta.

3. Etiam ipsam pœnam inferni timere potest, non quod sola hæc negligentia eandem mereatur, sed quod per eam paulatim debilitetur voluntas, ut tandem in gravia etiam peccata consentiat, sicque infernum mereatur. Hæc S. Cyrillus in Joan. Sciunt, inquit, baptizati homines, si longo temporis spatio propter simulatam religionem mysticè Christo communicare recusent, ab æterna vita se procul depellere. Quippe recusatio hujusmodi quamvis ex religione proficisci videatur, & scandalum facit, & laqueos instruit. Quare oportet omnibus

ribus mundari à peccato, & rectè vivendi jaclis fundamentis magna cum fiducia ad sumendam vitam concurrere. Quare adhortetur illam, ut illa pij Authoris l. 4. c. 10. verba sibi applicet: Quid prodest diu tardare confessionem, aut sacram communionem? expurga te cum primis, expue velociter venenum, festina accipere remedium, & senties meliùs, quàm si distuleris. Si hodie propter istud dimittis, cras forsitan aliud majus eveniet, & sic diu posses à Communionem impediri, & magis ineptus fieri.

§. V.

Tentatio V. ob respectum humanum.

CXV. **A**liquis Aulicus, cum & audivisset, & legisset, quàm copiosos & magnos fructus reportari soleant ex frequentiore communionem, ardentissimo quidem & ipse incensus est desiderio, eandem sæpiùs frequentandi; sed quia facilè advertit, se ab Aulicis alijs velut devotulum irrisum, & contemptui habitum iri, non audet huic suo desiderio satisfacere, & frequentius ad sacram mensam accedere. Quæritur, quomodo contra hanc tentationem ex respectu humano proveniente armandus sit?

Responsio.

CXVI. In primis ostendat eidem, quantopere deceat Christianum ejusmodi respectus humanus, cum nihil sit aliud, quàm Christum Dominum Majestatis hominibus, vilissimis terræ vermiculis, Regem potentissimum abjectissimis mendicabulis postponere, sicque Judæos imitari, qui Barrabam Christo proponere sunt ausi: item Phariseos illos, de quibus

S. Joannes c. 12. dicit, quòd crediderint quidem Christum, sed propter Phariseos alios confiteri eodem non sint ausi, eò quòd dilexerint gloriam hominum magis, quàm DEI. an non ergo merèdè timere poterit, ne Christus olim ad ipsum quoque petat illud Luc. 9. *Qui me erubuerit, & meos sermones* (quibus eum ad mensam meam invitavi) *hinc Filius hominis erubescet, cùm venerit in Majestate sua & Patris, & sanctorum Angelorum.*

CXVII. Secundo illi in memoriam revocet, quòd Christus Luc. 14. de illis, qui invitati ad cœnam magnam à Rege institutam, & sese frivole excusantibus dixerit, nimirum: *Dico autem vobis, quòd nemo virorum illorum, qui vocati sunt, gustabit cœnam meam.* An non ergo merèdè timere poterit, ne, dum in vita comparere apud cœnam hanc noluerit, etiam tempore mortis non sit admittendus, atque adeò loco viatico velut summo morientium robore & solatio cariturus? an non timere poterit, ne post mortem illud prov. c. 1. audire cogatur: *Quia vocavi vos (ad cœnam meam) & renuistis: extendi manus meas (sacrum corpus meum porrigere volentem) & non fuit, qui aspiceret, despexistis omne consilium meum (quo frequentiores communionem vobis sua debebam) ego quoque in interitu vestro ridebo.*

CXVIII. Tertio illi significet, quid olim Christus S. Francisco nomen militiæ dare volenti dixerit, nempe: *Francisce, quis potest melius facere tibi, Dominus, an servus: dives, an pauper?* cui cùm Franciscus respondisset, quòd tam Dominus, quàm dives opem ferre melius potest, subjecit Christus: *Cur ergo relinquis pro servo Dominum, & pro paupere ho-*

mine divitem DEUM? Idem ergo, & sibi dictum existimet Alipius, simulque consideret, si Rex aliquis terrenus cuivis pro se communicaturo decem aut duodecim aureos nummos promitteret, quàm fortiter homines omnes respectus & dicta hominum obloquentium essent contempturi; an ergo pauci nummi aurei tantum robur dare possunt ad respectus hos contemnendos, & ingentia illa bona, quæ Christus in hoc Sacramento promittit, & confert, similem contemptum obtinere non poterunt?

CXIX. Quartò illi in memoriam revocet commune Ascetarum axioma à S. Climacho acceptum: *Prima*, id est, primaria *virtus Monachi* (imò & cuiusvis hominis Christiani) *est hominum iudicia contemnere*, id quod S. Paulus etiam ad Gal. c. 1. indicavit dicens: *Si adhuc hominibus placerem, Christi Servus non essem.* Certè S. Gregorius Nazianz. orat. 27. adeò hanc doctrinam æstimavit, ut dixerit, cordatis hominibus pluris faciendum, magisque curandum esse iudicium DEI, quàm omnium aliorum in unum coactorum. An tu, inquit, si duos homines, quorum alter acutior & sagacior, alter imperitior, & hebetior esset, de eodem negotio in consilium adhiberes, haud rectâ mente præditus videreris, si relicto prudenti consilio, iudicium imperiti sequereris? neque enim Roboam laudem ex eo est consecutus, quòd pro nihilo habitâ Senum sententiâ, Juvenum consilijs paruit. Cùm autem DEUS & Homines inter se expenduntur, iudicia Hominum potiora duces, quàm DEI? Rectè proin Alipius illa pij Authoris verba l. 3. c. 36. sibi applicabit: *Quis es tu, ut timeas à mortali homine? hodie est, & cras non compareris.*

rel.

ret. *DEVM time, & hominum terrores non es pavesces.*

CXX. Quintò denique hortetur, ut in hoc negotio urfos imitetur, qui tantâ aviditate mellis in alvearibus inhiant, ut quò dulcedine hâc frui possint, omnes Apum aculeos, quantumcunque fodicantes contemnant, quantò magis ergo ipse, ut dulcedine ex Christi corpore hauri solita (quam Ecclesia in officio defesto illius indicat dicens: *O quàm suavis est, Domine, Spiritus tuus, qui ut dulcedinem tuam in Filios tuos demonstrares, pane suavissimo de coelo praestito, esurientes repleas bonis*) frui possit, omnes obloquentium aculeos contemnere debet, diceréque cum D. Paulolo 1. Cor. 4. *Mihi autem pro minimo est, ut à vobis judicer aut ab humano die.* Et cum S. David coram auro saltante, & à Michol uxore despecto: *Iudam & melior fiam, plus quàm factus sum, & ero humilis in oculis meis.* 2. Reg. 6. nam, ut etiam Cicero l. 3. offic. advertit, cum, quod utile videtur in amicitia cum honesto comparatur (uti est gratia amici cum favore DEI) jaceat utilitatis species, valeat honestas. Cùm autem in amicitia, quæ honesta non sunt, postulabuntur, Religio & Fides anteponantur amicitia

§. VI.

Tentatio VI. ob negotia à Communionem impediencia.

CXXI. **T**heophilus Studiosus adeò se abripi à studiorum fervore patitur, ut, quò pluri temporis ad studendum habeat, & ardentissimo studendi desiderio faciat satis, nonnunquam committit

nionem , quam singulis alioqui septimanis peragere solebat , omnino intermittat, plerumque autem vix sumpto Christi corpore è templo discedat , atque ad studia properet . Quæritur itaque quomodo huic tentationi Confessarius obviare debeat ?

Responsio.

CXXII. Inprimis ei in memoriam reducat , quod Thomas Kemp. l. 4. c. 12. rectè monet , dum ait : *Oportet autem , ut non solum te prepares ad devotionem ante communionem , sed ut etiam te sollicitè conserves in ea post Sacramenti perceptionem. Nec minor custodia post exigitur , quam devota preparatio prius ; nam bona postmodum custodia optima iterum est preparatio ad majorem gratiam conservandam. Quis autem bonam custodiam dicat , si quis statim post communionem , sine gratiarum actione , aut colloquio cum Hospite suo ad negotia sua redeat ?*

CXXIII. Secundò eidem ostendat , quàm inurbanum dicturus esset illum , qui gratissimo & diu desiderato & invitato Hospite domum ingresso , per posticam januam exiret , ipsùmque solum sine ullo colloquio relinqueret ; maximè si varia , eaque pretiosa munera secum allaturus , donaturusque esset tantus hospes ? atque idem , teste S. Terefia l. 1. c. 34. vit. facit , qui Christo intra se recepto , mox sine ulla alia oratione ad negotia redit. Hinc P. Balthasar Alvarez c. 6. §. 2. vit. ait intolerabilem esse Phrenesim , si alicui pedes pruriant ad discedendum à communionem sub prætextu lectionis , colloquutionis vel deambulationis.

CXXIV. Tertio suggerat illi saluberrimam doctrinam,

Erinam, quam S. Maria Magdalena de Pazzis p. 1. c. 65. vit. suis suggerebat dicens : si desideratis, breviter pervenire ad magnam perfectionem, accipite pro Magistro vestro Christum crucifixum, attentas aures præbere ejus verbis, quia perpetuò vos alloquitur in corde, maximè in illa hora, quando recepistis SS. Sacramentum; de quo tempore P. Balthasar Alvarez nec momentum amitti volebat juxta illud Eccl. 14. *Non defrauderis à die bono, & particula boni doni non te praterat.*

CXXV. Quartò eidem ostendat, quàm imprudenter agat, Magistrum omnium scientiarum propter scientiæ acquirendæ spem derelinquendo; quid enim nos possunt libri docere, quòd non divina Majestas meliùs præsens doceat? quem saporem & delectationem nobis creaturæ afferre possunt, quam ipse non possit plenius nobis conferre, nosque saturare? & quam sanctitatem ex earum conversatione haurire possimus, quàm majorem non afferat familiaritas cum ipso? quid boni lectio habet, nisi quòd affectum nostrum erga ipsum excitet? quid spiritualia exercitia, nisi quòd ad ipsum nos inclinent? Unde addit in fine: Qui in domo tua non ostendit tibi promptam voluntatem, quomodo iterum tuum ad eandem adventum expectabit? Qui dum te hospitem habet, properat, ut exeat è domo sua, facilè ostendit, se colere habere alibi obstrictum. Cui tecum manere tæditum est, cum tu ipsius honoris ergo accesseris ad ipsum, DEUS & totum bonum illius, cum quo is omnia negotia sua feliciter expediat, non habet ampliùs, quòd agat, aut quærat: cumque solius hujus rei causa natus

tus sit in mundo, facile ostendit, se phrenesi laborare, si tecum non maneat libenter.

CXXVI. Quintò denique commune ei Ascetarum axioma in memoriam revocet, quo dicunt: *Scientia, qua propter virtutem despicitur, per virtutem melius recuperatur.* Jubeat proin & ipsum sperare, quòd, si magna in Christum fiducia fructum illum, quem ex labore diuturniori & industria sua sperare poterat, generosè contemnat, multiplici scœnore eundem recuperaturus, illudque Christi Jo. 15. implendum sit: *Qui manet in me, & ego in eo, hic fere fructum multum.* Nimirum ipse est, de quo Thomas Kemp. l. 3. c. 43. ait: *Ego sum, qui humilem in puncto elevo mentem, ut plures aeterna veritatis capias rationes, quàm si decem annis in scholis studuisset.* Audiat ergo S. Chrylostomi ho. 16. ad Pop. monitum: *Ne cures tua, sed ea DEO dimitte. Nam si satagas, tanquam Homo satagis: si verò dimittas, DEUS providebit. Si verò & ipse spiritualibus omissis ea tractaveris, non multam ipse curam geret. Ut igitur & hac tibi disponantur (puta quæcunque negotia tua) & omni curâ libereris (de felici successu) spiritualia tene (maximè longiorem cum Christo Eucharistico conversationem) contemne secularia, seu quascunque alias occupationes.*

§. VII.

Tentatio VII. ob carentiam fructûs.

CXXVII. **C**ordula Virgo devota singulis quidem septimanis confitetur, & communicat; sed quia post toties iteratas communiones nullum

lum advertit fructum, sed antiquis vitijs & imperfectionibus perinde ut prius subjectam se esse, graviter tentatur, & impellitur ad communionem non quidem omnino contemnendam, & negligendam, sed tamen rariùs peragendam. Antè tamen, quàm hoc omnino concludat, Confessario hanc suam tentationem manifestat, ejusque consilium requirit. Quomodo rigitur, quomodo huic tentationi occurrere debet Confessarius?

Responsio.

CXXVIII. Inprimis ei ostendat, sæpe communionis vicio fieri, quòd optatus fructus ab ijs non referatur, quando scilicet vel malè se præparant, vel affectus quosdam inordinatos habent, quos vincere ipsi non student; nam Evcharistia perinde ut agentia naturalia operatur plùs, vel minùs, prout subjectum magis vel minùs dispositum reperit. Jubeat ergo illam inquirere, an non simile impedimentum etiam ipsa posterit, sicque effecerit, ut optatus fructum non referret; sicut enim ignis fortiùs accenditur in ligno sicco, quàm viridi exardescit, ita Christus in Evcharistia citiùs & copiosiùs amore suo accendit illum, qui à terrenis cupiditatibus exsiccatus est, quàm quem iisdem adhuc repletum invenit.

CXXIX. Secundò eidem significet, quòd, si non advertat fructum sensibiliter, non tamen inde bene concludat, quòd nullum referat; nam & in corpore non semper sentimus fructum cibi sumptionis, tamen non propterea sumptionem talem omittimus, cum sciamus, nos insensibiliter crescere, aut crassescere, aut pinguescere, aut certè vitam conservare per illam.

illum. Idem ergo per cibum hunc cœlestem sibi fieri existimet, sicque perinde illum, ac cibum corporalem vitæ corporis fructuosum existimet.

CXXX. Tertio hortetur, ut, quemadmodum S. Ignatius Loiola, cum ei obijceretur, frustra ipsum pro meretricibus domum tanto labore & sumptu ædificasse, eò quòd quamprimùm ad vomitum sint reversuræ. Respondit, sat magnum operæ & impensæ pretium se reportasse, si per illas effecerit, ut vel unâ nocte à peccato se abstinuerint; ita & ipsa credat, se sat magnum ex communionem fructum reportasse, si vel hoc tempore, quo communicat, à peccatis abstineat, Deoque, & Angelis, Sanctisque gratum per communionem talem obsequium præster, cum vel unica corporis Christi oblatio gratior illis accidat, quàm si omnes etiam possibiles virtutum actus fuissent oblati.

CXXXI. Quarto illi significet, quod Rodriquez. p. 2. tr. 8. c. 13. bene advertit, nempe non solum progredi, sed etiam non cadere in peccata mortalia sat magnum fructum esse; cum non sit minoris æstimaanda medicina præservans, quàm sanans. Unde Patres Tridentini s. 13. c. 2. hoc Sacramentum Antidotum nominarunt, quo liberamur à culpis quotidianis, & à peccatis mortalibus præservamur. Non itaque demittat animum, nec communionem omitat; si enim toties communicans cespitat, meritò, si omnino abstineret, timendum foret, ne sæpius & gravius prolaberetur.

CXXXI. Quintò denique ei alium adhuc fructum non minùs optandum ostendat, nempe quòd, quò se in ætatiorem cum Christo in Eucharistia consuetudi-

H

neat

nem insinuat, tantò meliùs eum cognitura, imper-
 siusque cultura sit, ut vel in beatis mentibus vide-
 est; & in Samaritana Muliere, quæ, uti c. 4. ap-
 D. Joannem legere est, quò diutiùs cum Christo con-
 versata est, tantò clariorem illius notitiam sortita est,
 nam ab initio Judæum quasi unum de plebe nomi-
 navit, mox Dominum, postea Prophetam, & tan-
 dem omninò ut Messiam agnovit, & venerata est.
 Idem ergo Sacramenta frequentantibus usuvenit,
 prorsus una communio ad alteram sit dispositio.

§. VIII.

*Tentatio VIII. ob desiderium com-
 munionis.*

CXXXII. **A** Nastasia Virgo cùm à priori Confes-
 sario plenam aliquoties in hebdomada
 de communicandi facultatem accepisset, à postea
 verò non nisi semel communicare permessa fuisse,
 graviter ea de causa tentatur, & hanc tentationem
 suam secundario Confessario aperit. Quæritur, quomodo
 modo huic tentationi sit occurrendum?

Responsio.

CXXXIII. Inprimis illi ostendat, quòd omittendo
 do communionem ex obedientia non modò non
 perdat de fructu, quem ex ea sperabat, sed potius
 cretur, nam cùm DEUS voluntatem pro opere
 putet, quando ipsum opus ob legitimum impedimen-
 tum præstari non potest, æqualem ipsi gratiam (quæ
 tem ex opere operantis) conferet, ac si actu com-
 municasset, sicque suo modo implebitur illud, Mat-
 6. B.

6. Beati, qui esuriunt, & sitiunt iustitiam (& SS. Eucharistiam) quoniam ipsi saturabuntur. Deinde etiam habet obedientiæ Confessario præstitæ meritum, quod pariter non est exiguum. Hinc Christus S. Gertrudi communionem, quam valde desiderârat, consilio Matris spiritualis omittenti dicebat. Quia deliberâsti me omittere purè propter me, ego in gremio meo confovebo te. Certè S. Terefia, uti in vita l. 4. c. 12. legitur, etsi quotidie aliqui communicare sit solita, libenter tamen, & sine ulla tristitia mittebat, si Confessarius vetabat.

CXXXIV. Secundò eidem significet, quod S. Mechtildi, teste Blofio Monil. c. 6. contigit, dum scilicet ipsi ob morbum à communionem impeditæ, & propterea valde ingemiscenti visus est Christus de throno surgere, & dicere: Propter miseriam inopum, & gemitum pauperum nunc exurgam: & mox surgente eo, omnes etiam Sancti surrexerunt, offerentes DEO in consolationem infirmæ, & laudem DEI æternam obsequium, quod in terris DEO præstiterant, & ea, quæ pro illo passi fuerant. Ipse verò Christus eidem dixit: Quando post me ingemiscis, tu me tibi intrahis. Ecce quantumcunque res aliqua vilis sit, & abjecta, ut est festuca, hominem eam solâ voluntate non acquirit, me verò quilibet gemitu unico habere potest.

CXXXV. Tertiò illi ostendat, quòd per spiritualem communionem supplere possit id, quod per corporalem facere non potest. Certè B. Joanna de Cruce affirmabat, teste Paulo Barti in solit. med. 2. die 10. se in spirituali communionem ipsam gratijs cumulati solitam esse, quibus in reali communionem fruebatur.

batur. Et suspirans, ô præclaram, aiebat, commu-
candi Methodum, in qua neque Confessario, nec
Superioris facultate, nec ullius alloquio opus
præterquam tuo, ô DEUS meus! Hinc DEUS
rarò etiam evidenti miraculo id ipsum confirmat
dum tali desiderio inflammatis veram particulam
inseruit. Sic Dauroltius c. 5. tit. 18. ex. 2. de S.
tharina Senensi testatur, quòd, cum ob morbum
communicare non posset, ingenti tamen illius deside-
teneretur, Raymundus ejus Confessarius tunc
ficans adverterit, sibi particulam de hostia fuisse
latam, quam cum diu frustra quæsvisset, &
hanc causam multùm tristaretur, illa tandem in
quo mox secuto facta est, sibi à Christo obla-
esse.

§. IX.

*Tentatio IX. Conjugum propter com-
munionem.*

CXXXVI. **J**uliana pijsissima, & venerabilis
Sacramenti cultui præsertim addictissima
Matrona Maritum habens carnalium voluptatum
patrem cupidissimum, & parùm devotum, qui
tur Confessario, debitum à Marito ordinariè ipsi
bus, quæ communionem peragendam præcedunt
ipsa exigì; unde fiat, ut vel communionem ipsa
no omittere, vel certè cum remorsu conscientie
peragere cogatur, eò quòd in concione quadam
diverit, eos, qui in veteri testamento olim propo-
nis panes comedere volebant, à conjugij usu abstinere
priùs debuisse, atque adeò multò magis à percepto
panem hunc Angelicum abstinenciam talè requiri per-

Quæritur, quomodo Confessarius contra hanc tentationem armare ipsam debeat?

Responsio.

CXXXVII. Primò illi significet, quid in hac re expertissimus & illuminatissimus Magister Spiritualis S. Franciscus Salesius p. 2. Introd. c. 20. hoc in negotio consuluerit his verbis: Pro conjugibus hîc aliquid addam oportet: In veteri lege vetuerat DEUS, ne creditores festis diebus debitum à Creditoribus suis expacerent; at non damnabat, si debitores ijs diebus, quæ debebant, exigentibus solverent. Simili modo indecens quidem est, matrimoniale debitum eâ die exigere, quâ quis sacram aditurus est communionem; at indecens non est, imò meritorium, ipsum reddere.

CXXXVIII. Secundò eidem in memoriam revocet, quid Samuel Iolim 1. Reg. 15. dixerit: *Melior est obedientia, quàm victima: Et auscultare magis, quàm offerre, adipem arietum.* Suppleat ergo & ipsa per internam reverentiam Obedientiæ, quod externæ reverentiæ per corporis munditiem exhibendæ deesse advertit.

CXXXIX. Tertiò eidem ostendat, sicut alia consilia sub peccato non obligant; ita neque hoc obligare, atque adeò tantò faciliùs negligi posse, quanto honestior causa illud non sequendi prætenditur; qualis causa utique est beneplacitum & honor, quæ ex Communionem frequenti DEO, & maxima utilitas, quæ ipsi percipienti inde exoritur. Unde rectè concludit citatus S. Franciscus Salesius: Non ergo ob debiti ipsius redditionem communionem quis privandus est, si alioqui devotio

H 3

ad

ad ipsam adeundam feratur. Certè in primitiva Ecclesia Christiani quotidie communicabant, esto esse conjugati, & prolibus operam darent. Sed & hodie plurimi sacerdotes quotidie celebrant, licèt dubium non sit, quin aliqui eorum nocturnas interdum illationes patiantur.

§. X.

Tentatio X. ob compressionem sub communionem.

CXL. **C**Unegundis illustris Matriona advertens quanta plerumque in solemnioribus precipuè Festis sit compressio Populi ad communionem accedentis, graviter se non raro tentari, atque ad indignationem commoveri, queritur, unde omnis populi devotio turbetur, & fructus communionis minuat. Queritur, quomodo huic tentationi occurrere debeat Confessarius?

Responsio.

CXLI. Inprimis illi suadeat, ut, quandoquidem rudior plerumque populus ejusmodi compressionem excitat, in aliquo loco quietam se contineat, donec pars hujus Populi refecta sit; sic enim sine incommodo eam quoque accedere posse. Neque difficile aut molestam ei diuturniorem moram accidere; potius gratulari sibi debere, quòd meliorem habet occasionem, perfectius se ad communionem disponendi, sicque copiosiore quoque gratiam reportandi, cum juxta mensuram dispositionis ipsa gratia in communionem conferatur.

CXLI

CXLII. Secundò eidem ostendat, quàm libenter pauperes & famelici per plures horas expectarent, si teirent, se post hoc tempus ad mensam magni Domini admittendos, & non refectioem tantùm optimam, sed etiam copiosa munera reportaturos esse; quàm parùm aded illi molesta accidere debeat mora unius semihoræ ut non modò ad convivium pinguissimum & panem Angelorum gustandum admitti, sed etiam copiosam gratiam & virtutes, pignusque gloriæ æternæ accipere possit.

CXLIII. Tertio eidem suadeat, ut, quemadmodum non paucæ devotæ personæ faciunt pridie vel postridie eandem communionem peragat, nisi festum aut dies ejusmodi sit, qui communionem determinato die præscribat; sic enim majori quiete communionem obibit, & tamen finem, quem per illam sibi præfixit, scilicet cultum & honorem Sancti obtinebit, cum perinde sit Sanctis, quocunque die colantur, & invocentur, maximè si legitimum impedimentum advertant intercessisse, quò minùs ipso eorum die Festo peragi poterit communio.

CXLIV. Quartò illi insinuet, quòd, sicut olim apud Longobardos Regis Filius non priùs ad mensam paternam admittebatur, quàm in bello alteri Regi servijisset, ita & hîc optima ad mensam divinam dignè frequentandam dispositio sit generosa victoria suorum hostium, & sui maximè, quo teste Thoma Kemp. non pejor est hostis; hinc Apoc. 2. dictum: *Vincenti dabo manna absconditum*, quale utique præ alijs est S. Eucharistia; cum ergo in tali compressione, hoc ipso quòd gravis valdè ipsi ob varias causas accidat,

optimam habeat occasionem, semetipsam vincendi
facile colligere poterit, quàm non modò non horret
illam, sed potiùs de ea gratulari, atque adeò magis
etiam patientiâ & æquanimitate supportare debeat.

CAPUT IV.

DE TENTATIONIBUS CIRCA CONCIONES
OCCURRERE SOLITIS.

§. I.

*Tentatio I. ob defectum occasionis ad
conciones audiendas.*

CXLV. Anastasia Ancilla queritur Confessario
adeò laboribus & negotijs domesticis
cupari, ut nunquã diebus festis concionem audire
possit, indeque fieri, ut & in spiritualibus doctrinis
animæ Instructionem pertinentibus planè rudis
maneat, & nullo unquam solatio ex concionibus
cipi solito fruatur, id quod non modicè eam affligit.
Queritur, quomodo Confessarius eam solari debeat.

CXLVI. Primò eidem suadeat, ut B. Aloysij
cietate JESU, exemplum sequatur, qui, cum nullo
in se librorum legendorum desiderium in se sentiret
tempus huic lectioni sufficiens se non habere ad-
teret, sic seipsum est allocutus: Dic mihi, Aloysi-
quam causam tantopere huic lectioni inhias? an
ut exciteris ad majorem perfectionem sectandam,
majorem abnegationem procurandam, ad obedien-
tiam perfectius exercendam? & quid si lectione
de hac materia finijsses, acturus esses? an non op-
tes occasionem tibi offerri hæc omnia præstandi.